Participatieraad Zwolle

Aan het college van burgemeester en wethouders
van de gemeente Zwolle
Postbus 10007
8000 GA Zwolle

Zwolle, 17 april 2024

Onderwerp: advies op de visie op arbeidsparticipatie en arbeidsmarktbeleid gemeente Zwolle

Geacht College,

Hartelijk dank voor de adviesaanvraag arbeidsparticipatie en arbeidsmarktbeleid gemeente Zwolle. We zijn blij dat de gemeente uitgaat van vertrouwen in plaats van wantrouwen en dat u in deze visie aandacht hebt voor statushouders. We geven u graag de volgende adviezen mee en sluiten voor de leesbaarheid aan bij de hoofdstukken zoals deze in de visie worden beschreven.

2. Visie op arbeidsparticipatie en arbeidsmarktbeleid

2.1 visie op arbeidsparticipatie

U schrijft op pagina 10: *In Zwolle kan iedere inwoner meedoen. We vinden dat ieder mens waarde heeft, ongeacht zijn of haar maatschappelijke positie.'* We adviseren 'ongeacht zijn of haar maatschappelijke positie' te verwijderen. Een mens heeft diverse posities. De maatschappelijke positie is er daar één van.

Verder schrijft u op pagina 10: '*Arbeidsparticipatie draagt bij aan sociale cohesie en aan een goed functionerende arbeidsmarkt. Het is goed voor werknemers, werkgevers en de (regionale) economie als mensen op een passende werkplek zitten en inzetbaar blijven. Het geheel van 'menselijk kapitaal' is belangrijk voor de arbeidsmarkt en de regio.'*
Wij adviseren op een andere manier naar inwoners te kijken. Wanneer inwoners worden gezien als menselijk kapitaal wekt dat onvrede en polarisatie sneller in de hand. We adviseren deze visie volledig te beschrijven vanuit een visie waarin de inwoner en menselijke maat centraal staat.

2.2 keuzes

Op pagina 11 schrijft u *'In deze visie maken we daarom de keuze om onze ondersteuning op het gebied van arbeidsparticipatie te focussen op de groep inwoners, die zich bevindt op de treden 5 en 6 van de Participatieladder. Dit is de groep inwoners met een (zeer) korte afstand tot de arbeidsmarkt.'* We zijn blij te lezen dat u aangeeft dat er niet altijd een harde scheidslijn te maken is tussen de diverse treden van de Participatieladder maar adviseren om u ook te richten

op de andere treden en mensen niet uit te sluiten. U schrijft in deze visie over inclusie en dat iedereen mee kan doen. Het is belangrijk dat inwoners met een grotere afstand tot de arbeidsmarkt niet in 'de wacht' gezet worden. Ieder mens heeft waarde. De Participatieraad adviseert integraal te kijken en alle inwoners te helpen.
We dagen de gemeente daarbij uit om 'out of the box' te denken. Ga voor een proactieve, activerende aanpak en kijk naar goede voorbeelden uit andere gemeenten. De gemeente kan zelf wellicht meer mensen in dienst nemen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt zodat u hierin het goede voorbeeld geeft en ervaringen op doet in de praktijk. Zo kunt u andere inwoners en werkgevers wellicht nog beter van dienst zijn. Daarnaast kunt u als gemeente ook bedrijven in het zonnetje zetten die mensen met grote afstand tot de arbeidsmarkt in dienst nemen. Dit brengt andere bedrijven wellicht op ideeën én het is goede pr voor bedrijven die het goede voorbeeld geven. Vanuit de Koers sociaal domein wordt ingezet op bestaanszekerheid voor álle inwoners. Een visie op arbeidsparticipatie vanuit inwonersperspectief voor álle inwoners kan hieraan bijdragen.

Ook zouden we graag zien dat de gemeente inzet op inwoners die niet uitkeringsgerechtigd (Nuggers) zijn. Ook zij kunnen vanuit de Participatiewet aanspraak maken op ondersteuning van de gemeente bij het zoeken naar werk. Er zijn nog veel Nuggers werkloos, waaronder diverse mantelzorgers, die graag een betaalde baan zouden hebben maar dit om bepaalde redenen niet kunnen. Er is veel arbeidspotentieel dat benut kan worden. De Participatieraad adviseert om hier aandacht voor te hebben in deze visie. Informeer inwoners en werkgevers over de mogelijkheden voor Nuggers, zodat met de nodige flexibiliteit deze mensen weer kunnen werken naar vermogen.

Daarnaast zijn er diverse initiatieven zoals het project 'Tussenwerk' waarbij ook successen behaald worden op trede 3 en 4. De Participatieraad ontvangt signalen dat de strenge eisen die aan betaald werk worden gesteld belemmerend kunnen werken voor het verkrijgen van passende werkplekken. We adviseren daar alert op te zijn.

2.3 opgaven
De Participatieraad is voorstander van een duidelijke opdracht aan Tiem en adviseert deze opdracht concreet, specifiek en meetbaar op te stellen vanuit inwonersperspectief.
Dit adviseren we niet alleen voor deze opdracht maar voor alle opgaven die u voor ogen hebt.

Daarnaast zien we in deze paragraaf graag omschreven wat het verschil is met het huidige beleid. Wat heeft de gemeente geleerd van de afgelopen tien jaar? Wij adviseren enkele positieve voorbeelden te omschrijven. U schrijft in hoofdstuk 1 dat er heel veel dingen goed gaan. We zien deze graag nader omschreven in deze visie. Wat gaat er goed en waarom. Daar kan de gemeente van leren. Datzelfde geldt voor 'het huidige instrumentarium' waar u over schrijft. Welke instrumenten werken goed, wat zijn succesfactoren en op welke manier wordt dit gedeeld met werkgevers.

Verder adviseert de Participatieraad om ambitieuzer te zijn. Vraag bijvoorbeeld van alle subsidie ontvangende organisaties dat zij voor een bepaald percentage van hun personeelsbestand mensen met afstand tot de arbeidsmarkt in dienst nemen in de komende vier jaar.

U heeft als doel: '*structurele ambtelijke participatie van de gemeente Zwolle aan de vele overleg- en sectortafels in de arbeidsmarktregio Zwolle en Regio Zwolle'.* De Participatieraad adviseert de tijd die wordt gestoken in de vele overlegtafels (deels) te gebruiken om in gesprek te gaan met inwoners en te luisteren naar wat zij nodig hebben. Hiermee verkleint u de afstand tussen inwoners en de overheid, kunt u beter aansluiten bij wat de inwoner nodig heeft en draagt u bij aan meer vertrouwen in de overheid.

3. Trends en ontwikkelingen
U beschrijft diverse trends en ontwikkelingen. Hoewel we deze opsomming waarderen en cijfers belangrijk vinden zouden we graag een analyse aan het begin van deze visie zien. Bijvoorbeeld een analyse op wat Tiem, team IPA en het Innovatielab de afgelopen jaren hebben gedaan. Wat werkte? En wat heeft de gemeente hiervan geleerd? Met die analyse kan het beleid onderbouwd worden en wellicht komt u dan tot andere conclusies. We missen het lerende effect van de afgelopen jaren en de menselijke maat in deze visie.

4. uitvoeringsagenda
U beschrijft diverse punten voor de uitvoeringsagenda. Hartelijk dank daarvoor. U noemt als eerste punt '*Ketenoptimalisatie en het daartoe herijken van afspraken met partners op basis van scherpe ketenafspraken op lokale schaal kunnen we ook beter aanhaken op projecten, programma's en initiatieven in de regio'.* Wij adviseren om inwoners centraal te stellen. Niet de keten, programma's of de regio. De Participatieraad is van mening dat wanneer de inwoner centraal staat en er écht naar de inwoner geluisterd wordt, dit ook ten goede komt aan de ketenoptimalisatie, programma's en de regio.
De Participatieraad stelt daarom voor om '*In beeld brengen van de populatie bijstandsgerechtigden'* op de eerste plaats te zetten. Daarbij gaan we ervanuit dat met inwoners een gesprek wordt aangegaan en gekeken wordt wat mogelijk is voor de inwoner in de situatie waarin deze zich bevindt. Ook vinden we preventie erg belangrijk. De Participatieraad adviseert om zoveel mogelijk in te zetten op het begeleiden naar werk en preventie en andere (bij)zaken zo efficiënt mogelijk vorm te geven zodat het geld vooral wordt besteed aan het toe leiden naar werk en preventie.

5. financiën
We adviseren dit hoofdstuk concreet te beschrijven. Geef duidelijkheid over de middelen en waar deze aan worden besteed.

Mocht onze reactie aanleiding geven tot vragen of opmerkingen dan horen we dat graag.

Met vriendelijke groet,

Aljona Wertheim
Voorzitter Participatieraad Zwolle